

PAV-16080001050701 Seat No. _____

B. Com. (Sem. V) (CBCS) Examination

October / November - 2018

Accounting - 5

(New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક ગુણ દર્શાવે છે.
(૨) જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપ છે.

1 શ્રી દિલીપભાઈ પાસે તા. 1લી જાન્યુઆરી 2017ના રોજ ₹ 2,00,000ની 20

દાર્શનિક કિંમતની 6 ટકાની સરકારી જામીનગીરીઓ હતી, જેની ચોપડે કિંમત ₹ 2,20,000 હતી. આ જામીનગીરીઓ પર વ્યાજ દર વર્ષે 1લી એપ્રિલ, 1લી જુલાઈ, 1 ઓક્ટોબર, તથા 1લી જાન્યુઆરીના રોજ ચુકવવામાં આવે છે. ખરીદ અને વેચાણના દરેક વ્યવહાર પર બજારકિંમત ના 1 ટકા લેખે દલાલી ચૂકવવામાં આવે છે.

તા. 31-12-2017 ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષ દરમિયાન નીચે મુજબ વ્યવહારો થયા હતા :

તારીખ	દાર્શનિક કિંમત (₹)	ભાવ %	નોંધ
1-2-2017	1,00,000	97	વ્યાજ સહિત ખરીદી
1-5-2017	1,50,000	110	વ્યાજ બાદ વેચાણ
1-8-2017	1,25,000	120	વ્યાજ સહિત વેચાણ
1-12-2017	50,000	105	વ્યાજ બાદ ખરીદી

તા. 31-12-2017ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટેનું 6 ટકાની સરકારી જામીનગીરીઓનું ખાતું શ્રી દિલીપભાઈના રોકાણ ખાતાવહીમાં બનાવો.

અથવા

- 1 શ્રી વિપુલભાઈ પાસે 1-1-2017 ના રોજ ₹ 5,25,000ની ૧૨% ની સરકારી જામીનગીરીઓ હતી, જેની ચોપડે કિંમત ₹ 5,04,000 હતી. આ જામીનગીરીઓ ઉપર દર વર્ષે 31મી માર્ચ અને 30મી સપ્ટે. ના રોજ વ્યાજ ચૂકવાય છે. ખરીદ વેચાણના દરેક વ્યવહાર પર 1% લેખે દલાલી દાર્શનિક કિંમત પર ગણવામાં આવે છે.

તા. 31-12-2017 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ દરમ્યાન નીચેના વ્યવહારો થયા હતા.

તારીખ	દાર્શનિક કિંમત (₹)	ભાવ %	નોંધ
1-4-2017	2,80,000	99	વ્યાજ સહિત ખરીદી
31-5-2017	2,10,000	101	વ્યાજ સહિત વેચાણ
1-6-2017	1,40,000	96	વ્યાજ બાદ વેચાણ
30-11-2017	70,000	98	વ્યાજ સહિત ખરીદી

સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન LIFO પદ્ધતિ મુજબ ગણવામાં આવે છે. તમે વર્ષ 2017 માટે શ્રી વિપુલભાઈના ચોપડામાં 12% ની સરકારી જામીનગીરીઓનું ખાતું તૈયાર કરો.

- 2 શ્રી આયુષ પોતાના હિસાબો એકનોંધી પદ્ધતિથી રાખે છે. નીચેની વિગતો પરથી તા. 31-3-2018 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું વેપાર ખાતું, ન.નુ.ખાતું, અને તે તારીખનું પાકું-સરવૈયું તૈયાર કરો :

(1) તા. 1-4-2017 ના રોજની બાકીઓ :

દેવાદારો	42,000	લેણીહૂંડી	10,200
સ્ટોક	27,000	દેવીહૂંડી	4,800
ફર્નિચર	5,400	લેણદારો	33,000
રોકડ સિલક	7,200		

(2) વર્ષ દરમ્યાન રોકડ વ્યવહારો :

ફર્નિચર ખરીદી (તા. 1-10-2017)	3,600
દેવાદારો પાસેથી મળ્યા	2,16,000
લેણીહૂંડીના રોકડા મળ્યા	18,000
દેવીહૂંડીના ચૂકવ્યા	18,000
પરચૂરણ ખર્ચા	52,800
ઉપાડ	12,000
લેણદારોને ચૂકવ્યા	1,44,000

- (3) વર્ષ દરમ્યાનના અન્ય વ્યવહારો :
- ખરીદ પરત 2,400
- વેચાણ પરત 4,800
- ઘાલખાધ 3,000
- વટાવ આપ્યો 9,000
- વટાવ મળ્યો 3,600
- (4) તા. 31-3-2018 ની બાકીઓ :
- આખર સ્ટોક 36,000
- રોકડ સિલક 10,800
- દેવાદારો 54,000
- લેણી હૂંડી 8,400
- દેવી હૂંડી 17,400
- લેણદારો 21,600
- (5) વધારાની માહિતી :
- (a) દેવાદારો પર 5% ઘાલખાધ અનામત રાખો.
- (b) ફર્નિચર પર વાર્ષિક 10% લેખે ઘસારો ગણો.
- (c) મૂડી પર વાર્ષિક 10% વ્યાજ ગણો.

અથવા

- 2 યશ તેમના હિસાબો એકનોંધી પદ્ધતિથી રાખે છે. નીચેની વિગતો પરથી તેમનું 20 તા. 31-3-2018 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું વેપાર ખાતું, નફા-નુકસાન ખાતું, તથા તા. 31-3-2018 ના રોજનું પાકું-સરવૈયું તૈયાર કરો :

(1) મિલકતો અને જવાબદારીઓ	1-4-2017 ₹	31-3-2018 ₹
પ્લાન્ટ - યંત્રો	3,60,000	?
જમીન - મકાન	3,00,000	?
દેવાદારો	3,30,000	?
રોકડ સિલક	?	5,25,000
લેણી હૂંડી	?	1,20,000
સ્ટોક	1,50,000	1,50,000
લેણદારો	?	3,00,000
દેવી હૂંડી	1,20,000	?

(2) તા. 31-3-2018ના રોજ પૂરા થતા વર્ષના રોકડ વ્યવહારો :

વિગત	₹
યશનો ઉપાડ	60,000
પગાર ચૂકવ્યો	90,000
મજૂરી ચૂકવી	60,000
ઓફિસ ખર્ચા ચૂકવ્યા	30,000
લેણદારોને ચૂકવ્યા	4,50,000
દેવી હૂંડીના ચૂકવ્યા	1,80,000
આગના વીમાનું પ્રીમિયમ ચૂકવ્યું	30,000
લેણી હૂંડીના વસૂલ મળ્યા	3,60,000
દેવાદારો પાસેથી કુલ વસૂલ (ઘાલખાધ પરત ₹ 37,500 સહિત)	9,37,500

(3) વધારાની માહિતી :

વિગતો	₹
ઉધાર ખરીદી	9,00,000
ખરીદ પરત	30,000
ઉધાર વેચાણ	12,00,000
વેચાણ પરત	60,000
મળેલ લેણી હૂંડી	3,00,000
સ્વીકારેલ દેવી હૂંડી	2,40,000
મળેલ વટાવ	30,000
આપેલ વટાવ	26,250

રોકડ વેચાણ અને રોકડ ખરીદી શૂન્ય છે.

(4) હવાલા :

- (1) જમીન-મકાન પર 12% ઘસારાની જોગવાઈ કરો.
- (2) પ્લાન્ટ યંત્રો પર 7.5% ઘસારાની જોગવાઈ કરો.
- (3) યશની શેરમૂડી પર 10% વ્યાજ ચૂકવવાનું છે.
- (4) દેવાદારો પર 10% ઘાલખાધ અનામતની જોગવાઈ કરો.

- 3 ડૉ. પંથ રાજકોટમાં 'ડોક્ટર હાઉસ' હોસ્પિટલ ચલાવે છે. તેમણે વાર્ષિક 15
 ₹ 12,00,000 ના ભાડાથી હોસ્પિટલ રાખેલ છે. હોસ્પિટલમાં 30 પથારીની અને
 પ્રસંગોપાત વધારાની 5 (પાંચ) પથારીની સગવડ છે. મકાનનો નિભાવ અને મરામત
 ખર્ચ તેમણે ભોગવવાનો છે.

હોસ્પિટલમાં કાયમી સ્ટાફના ખર્ચા નીચે મુજબ છે.

2 ડોક્ટર : દરેકનો માસિક પગાર ₹ 60,000

4 નર્સ : દરેકનો માસિક પગાર ₹ 24,000

2 સુપરવાઈઝર : દરેકનો માસિક પગાર ₹ 20,000

2 વોર્ડબોય : દરેકનો માસિક પગાર ₹ 16,000

હોસ્પિટલ સારવાર માટે 365 દિવસ ખુલ્લી રહે છે.

તા. 31-3-2018 ના રોજ પૂરા થતા હિસાબી વર્ષ દરમ્યાન દર્દીની પથારીનો
 વપરાશ નીચે મુજબ છે :

દર્દીની પથારી	15	20	25	30	35
દિવસો	40	80	100	45	100

અન્ય ખર્ચ નીચે મુજબ છે :

₹

નિભાવ અને મરામત ખર્ચ 1,60,000

દર્દીઓને ખોરાક ભોજન ખર્ચ 2,40,000

દર્દીઓને સેવા અંગે ખર્ચ 1,20,000

ઘોલાઈ અંગેનો ખર્ચ 1,40,000

એક્સ રે અને ઓક્સિજન ખર્ચ 64,000

દવા અંગેનો ખર્ચ 96,000

સામાન્ય વહીવટી ખર્ચા 2,00,000

વિઝીટીંગ ડોક્ટરની ફી 5,20,000

પડતર પર 20% નફો મળે તે રીતે દર્દીની પથારી-દિવસ દીઠ ભાડું નક્કી
 કરવાનું છે. સેવા પડતર પત્રક તૈયાર કરો. દર્દીની પથારી-દિવસ દીઠ પડતર અને
 ભાડું શોધો.

અથવા

- 3 રાજ પેલેસ હોટેલમાં એક્સરખા 125 રૂમ છે. તેના મુસાફરો અંગેના 15
 રજીસ્ટરમાંથી જૂન 2018 ને લગતી માહિતી નીચે મુજબ છે :

રૂમનો વપરાશ	દિવસની સંખ્યા
125	5
115	6
110	4
100	6
81	5
60	4

દરેક રૂમમાં પેસેન્જર દીઠ એક અલગ પલંગની સુવિધા આપવામાં આવે છે. જૂન 2018 ના મહિનાના તે અંગેનો ખર્ચ નીચે મુજબ છે : ₹

સ્ટાફ પગાર	75,000
વીજળી ખર્ચ	1,00,000
વહીવટી ખર્ચ	50,000
ગ્રાહકો માટે વપરાશી વસ્તુઓનું ખર્ચ	1,15,000
જાહેરાત ખર્ચ	35,750
સ્વીમિંગ પુલ સંચાલન ખર્ચ	49,250
અન્ય ખર્ચાઓ	1,00,000

મકાન, કમ્પ્યુટર્સ, વાહનો, ફર્નિચર વગેરે મિલકતોનો કુલ વાર્ષિક ધસારો ₹ 9,00,000 દર વર્ષે ગણવામાં આવે છે.

રૂમ ભાડું એવી રીતે નક્કી કરવામાં આવે છે કે જેથી રૂમ ભાડાની આવકના 60% નફો પ્રાપ્ત થાય.

રૂમ દિવસની ગણતરી કરો. સેવા પડતર પત્રક તૈયાર કરો. રૂમ દીઠ દરરોજના ભાડાની ગણતરી દર્શાવો.

4 “મલ્ટીમોડ” વસ્તુ ત્રણ પ્રક્રિયામાંથી પસાર થાય છે. જૂન, 2018 ને લગતી 15 માહિતી નીચે મુજબ છે.

વિગત	પ્રક્રિયા X	પ્રક્રિયા Y	પ્રક્રિયા Z	તૈયાર માલ
શરૂનો સ્ટોક	40,000	64,000	80,000	1,60,000
પ્રત્યક્ષ માલ	3,20,000	96,000	1,20,000	—
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	2,80,000	3,20,000	2,80,000	—
કારખાના શિરોપરી ખર્ચ	1,60,000	1,92,000	1,60,000	—
આખર સ્ટોક	80,000	32,000	1,20,000	2,40,000
ફેરબદલી કિંમત પર				
નફાના ટકા	25%	20%	10%	—
શરૂ સ્ટોકમાં આંતરપ્રક્રિયા નફો	—	11,160	21,520	52,272

દરેક પ્રક્રિયાનો સ્ટોક પ્રાથમિક પડતરનાં ધોરણે આંકવામાં આવે છે અને તૈયાર માલનો સ્ટોક પ્રક્રિયા C ખાતેથી જે કિંમતે વસ્તુ મળે તે કિંમતે આંકવામાં આવે છે. મહિના દરમ્યાન વેચાણ ₹ 32,00,000 નું હતું.

તૈયાર કરો :

- (1) દરેક તબક્કે નફો દર્શાવતાં પ્રક્રિયાનાં ખાતા.
- (2) ખરેખર મળેલ નફાની ગણતરીનું પત્રક.

અથવા

- 4 'નિષ્ઠા' ગારમેન્ટ કં. લિ. બે પ્રક્રિયામાંથી પસાર થાય છે. જેનો પ્રક્રિયા X અને પ્રક્રિયા Y તરીકે ઉલ્લેખ થાય છે. પ્રક્રિયા X નો તૈયાર માલ પ્રક્રિયા Y ખાતે ૫૩૨૨ + ૨૦% ચઢાવીને ટ્રાન્સફર કરવામાં આવે છે. જ્યારે Y નું ઉત્પાદન તૈયારમાલ ખાતે ફેરબદલી કિંમત પર ૨૦% ચઢાવીને ટ્રાન્સફર કરવામાં આવે છે. નીચેની વિગતો પ્રાપ્ત થાય છે.

વિગત	પ્રક્રિયા - X ₹	પ્રક્રિયા - Y ₹
કાચા માલનાં દાખલ કરેલ એકમો	9,000	—
એકમદીઠ ભાવ	₹ 5 = 00	—
કાચો માલસામાન	22,500	4,500
મજૂરી	10,800	10,800
કારખાના ખર્ચ	7,650	5,760
સામાન્ય બગાડની ટકાવારી	5%	10%
બગાડની એકમદીઠ ઉપજ	₹ 1=00	₹ 2 = 00
ખરેખર ઉત્પાદન (એકમો)	8,100	7,650

તૈયાર માલનો શરૂ. સ્ટોક 900 એકમો એકમદીઠ ₹ 18 લેખે.

તૈયાર માલનો આખર સ્ટોક 2250 એકમો.

તૈયાર માલનું વેચાણ એકમદીઠ ₹ 24 ની કિંમતે.

તૈયાર કરો :

- (1) બંને પ્રક્રિયાના ખાતા
- (2) વેપાર ખાતું
- (3) અસામાન્ય બગાડ ખાતું
- (4) અસામાન્ય વધારા ખાતું
- (5) નફા-નુકસાન ખાતું.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Right hand side figures show marks of each question.
(2) Necessary calculation is a part of answer.

- 1 On 1-1-2017 Shree Dilipbhai had 6% Government Securities having face value of ₹ 2,00,000 and book value of ₹ 2,20,000. Interest is paid on 1st April, 1st July, 1st October and 1st January every year on this securities. Brokerage is calculated @ 1% on market value for every purchase-sale transactions. **20**

The following transactions took place for the year ended on 31-12-2017 :

Date	Face Value (₹)	Rate %	Remarks
1-2-2017	1,00,000	97	Cum Interest Purchase
1-5-2017	1,50,000	110	Ex. Interest Sale
1-8-2017	1,25,000	120	Cum Interest Sale
1-12-2017	50,000	105	Ex. Interest purchase

Prepare 6% Government Securities Account in the books of Shree Dilipbhai for the year 2017.

OR

- 1 On 1-1-2017 Shree Vipulbhai had 12% Government Securities having face value of ₹ 5,25,000 and book value of ₹ 5,04,000. Interest is paid on 31st March and 30th September every year on this securities. Brokerage is calculated @ 1% on face value for every purchase-sale transactions. **20**

The following transactions took place for the year ended on 31-12-2017 :

Date	Face Value (₹)	Rate %	Remarks
1-4-2017	2,80,000	99	Cum Interest Purchase
31-5-2017	2,10,000	101	Cum Interest Sale
1-6-2017	1,40,000	96	Ex. Interest Sale
30-11-2017	70,000	98	Cum Interest Purchase

Valuation of closing stock is done as per LIFO method.
 Prepare 12% Government Securities Account in the book of
 Shri Vipulbhai for the year 2017.

2 Shri Ayush prepare his accounts as per single entry **20**

bookkeeping system. Prepare his Trading Account, Profit and
 Loss Account and Balance Sheet for the year ending on 31-
 3-2018 from following details :

(1) Balances as on 1-4-2017

Debtors.....	42,000	Bills Receivable	10,200
Stock	27,000	Bills Payable	4,800
Furniture	5,400	Creditors.....	33,000
Cash.....	7,200		

(2) Cash transactions incurred during the year :

Purchase of furniture (Dt. 1-10-2017)	3,600
Received from debtors	2,16,000
Received from Bill Receivable	18,000
Paid for Bills Payable	18,000
Misc. Expenses	52,800
Drawings	12,000
Paid to creditors.....	1,44,000

(3) Other transactions incurred during the year :

Purchase return	2,400
Sales return	4,800
Bad Debts	3,000
Discount allowed.....	9,000
Discount received	3,600

(4) Balances as on Dt. 31-3-2018

Closing Stock	36,000
Cash on hand.....	10,800
Debtors.....	54,000
Bills Receivable	8,400
Bills Payable.....	17,400
Creditors	21,600

(5) Additional Informations :

- (a) Provide 5% bad debts reserve on Debtors.
- (b) Provide 10% depreciation on furniture per year.
- (c) Allow 10% interest on capital per year.

OR

2 Yash keeps his books on single entry system. From **20**
the following information prepare Trading A/c Profit and
Loss Account for the year ended 31-3-2018 and Balance Sheet
as on 31-3-2018 :

(1) Assets and Liabilities	1-4-2017	31-3-2018
	₹	₹
Plant and Machinery	3,60,000	?
Land and Building	3,00,000	?
Debtors	3,30,000	?
Cash Balance	?	5,25,000
Bills Receivable	?	1,20,000
Stock	1,50,000	1,50,000
Creditors	?	3,00,000
Bills Payable	1,20,000	?

(2) Cash Transactions for the year ended on 31-3-2018.

Particulars	₹
Drawings of Yash	60,000
Salaries Paid	90,000
Wages paid	60,000
Office expenses paid	30,000
Payment to Creditors	4,50,000
Bills Payable paid	1,80,000
Fire Insurance Premium paid	30,000
Received from Bills Receivable	3,60,000
Total Amount received from Debtors (including bad debts return ₹ 37,500)	9,37,500

(3) Other Additional Informations :

Particulars	₹
Credit Purchase	9,00,000
Purchase return	30,000
Credit sales	12,00,000
Sales Return	60,000
Bills Receivable received	3,00,000
Bills Payable accepted	2,40,000
Discount received	30,000
Discount allowed	26,250
Cash sales and cash purchase are Nil.	—

(4) Adjustments:

- (1) Provide depreciation on Land and Building at 12%
- (2) Provide depreciation on Plant Machinery at 7.5%.
- (3) Interest on opening capital is payable at 10% to Yash.
- (4) Provision for Bad Debts Reserve on Debtors at 10%.

3 Dr. Panth runs a hospital named 'Doctor House' in Rajkot. He has got a hospital building on rent ₹ 12,00,000 yearly. There is a facility of 30 beds in the hospital and 5 beds can be added if needed. Repairing and maintenance expenses are to be borne by the hospital authorities. 15

The expenses of the permanent staff are given below :

2 Doctors : Salary per month per head ₹ 60,000

4 Nurses : Salary per month per head ₹ 24,000

2 supervisors : Salary per month per head ₹ 20,000

2 Wardboys : Salary per month per head ₹ 16,000

The hospital facility is available for all 365 days.

The occupancy of patients beds during the financial year ending on 31-3-2018 were as under :

Patient beds	15	20	25	30	35
Days	40	80	100	45	100

The other expenses are as under : ₹

Repairing and maintenance 1,60,000

Cost of food for patients 2,40,000

Expenses regarding services to patients 1,20,000

Laundry expenses 1,40,000

X'ray and oxygen expenses 64,000

Medicine expenses 96,000

General expenditure 2,00,000

Visiting Doctor's fees 5,20,000

They get 20% profit on cost price, the rent per patient-bed-day is to be decided. Prepare a statement showing operating cost. Find out the cost per patient-bed-day. Also find out rent per patient-bed-day.

OR

3 There are 125 rooms of same type in Hotel Raj Palace. 15

The following information is found in its passenger register for June, 2018 :

Use of Rooms	No. of days
125	5
115	6
110	4
100	6
81	5
60	4

In each room one bed per passenger is given. Expenses for the month of June, 2018 are as under : ₹

Staff salary	75,000
Electricity expenses	1,00,000
Administrative expenses	50,000
Consumable items for customers	1,15,000
Publicity expenses	35,750
Swimming pool expenses	49,250
Other expenses	1,00,000

Total depreciation on Assets-building, vehicles, computers, furniture is calculated ₹ 9,00,000 annually.

Room rent is fixed in such a manner that profit of 60% on room rent income is earned. Calculate room days. Prepare operating cost sheet. Show calculation of rent per day per room.

- 4 An item “Multimode” passed through three processes. 15
Following is the information for June 2018 :

Particulars	Process	Process	Process	Finished goods ₹
	X ₹	Y ₹	Z ₹	
Opening stock	40,000	64,000	80,000	1,60,000
Direct material	3,20,000	96,000	1,20,000	—
Direct Wages	2,80,000	3,20,000	2,80,000	—
Factory Overheads	1,60,000	1,92,000	1,60,000	—
Closing Stock	80,000	32,000	1,20,000	2,40,000
Inter process Profit's percentage on transfer price	25%	20%	10%	—
Inter process profit in opening stock	—	11,160	21,520	52,272

Stock is valued on prime cost basis in each process and finished goods. Stock is valued at the price received from process C. Sales during the month was ₹ 32,00,000.

Prepare :

- (1) Process Accounts showing at each stage.
- (2) Statement showing profit actually realized.

OR

- 4 ‘Nistha’ Garments Co. Ltd’s product passes through 15
process X and process Y. The output of process X is transferred to process Y at cost + 20% and output of process Y is transferred to finished goods at 20% on transfer cost :

Particulars	Process X	Process Y
	₹	₹
Material entered (units)	9,000	—
per unit	₹ 5=00	—
Raw Material	22,500	4,500
Wages	10,800	10,800
Factory Expenses	7,650	5,760
Normal Wastage percentage	5%	10%
Sales of normal wastage per unit	₹ 1 = 00	₹ 2 = 00
Actual production (units)	8,100	7,650

Finished goods opening stock 900 units @ ₹ 18 per unit.

Finished goods closing stock 2,250 units.

Selling price per unit ₹ 24 of finished goods.

Prepare :

- (1) Both Process A/c
  - (2) Trading Account
  - (3) Abnormal wastage A/c
  - (4) Abnormal Gain A/c
  - (5) Profit and Loss A/c
-